

MITTETULUNDUSÜHING
TEEVIIT EUROKOOL
Eduard Vilde tee 72
12912 Tallinn
Harjumaa

4.07.2024 nr 9.5-2.2/23-24/47/13

**Eurogümnaasiumi riikliku järelevalve
õiendi kinnitamine**

Erakooliseaduse § 23 lõike 1, korrakaitseaduse § 1 lõike 3 ja § 28 lõike 1, põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 87 lõigete 1, 2 ja 3 ning haridus- ja teadusministri 24.05.2022 käskkirja „Volituse andmine riikliku ja haldusjärelevalve teostamiseks, tegevuslubade andmiseks ning huvihariduse õppekavade registreerimiseks Eesti hariduse infosüsteemis“ punkti 4 alusel.

1. Kinnitan Eurogümnaasiumi riikliku järelevalve õiendi (lisatud).
2. Kooli pidajal palume esitada õiendis tehtud ettekirjutuste täitmise kohta Haridus- ja Teadusministeeriumile kirjalik aruanne ettekirjutuste täitmist tõendavate dokumentidega viie tööpäeva jooksul peale ettekirjutuse tähtaega.
3. Käesolevat korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse Tartu Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Inna Mikli
järelevalve valdkonna peaekspert

Lisa: Eurogümnaasiumi riikliku järelevalve õiend

Koopia: Eurogümnaasium

735 0579
inna.mikli@hm.ee

EUROGÜMNAASIUMI RIIKLIKU JÄRELEVALVE ÕIEND

SISSEJUHATUS

1. Eurogümnaasium (edaspidi *kool*) on MITTETULUNDUSÜHINGU TEEVIIT EUROKOOL (edaspidi *pidaja*) hallatav eraõppeasutus aadressil Eduard Vilde tee 72, Tallinn, 12912 Harjumaa.
2. Riiklikku järelevalvet teostati Haridus- ja Teadusministeeriumi õigus- ja personalipoliitika osakonna järelevalve valdkonna peaeksperdi 30.01.2024 korralduse nr 9.5-2.2/23-24/47/1 „Riikliku järelevalve algatamine Eurogümnaasiumis“ alusel.
3. Järelevalves selgitati, kas koolis on eesti keele ja eestikeelse õppe korraldamisel lähtunud erakooliseaduses, põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses, riiklikes õppekavades ning teistes õigusaktides sätestatust; kas õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon ja riigikeele oskuse tase vastavad kehtestatud nõuetele ning kas eesti keele ja eesti keeles aineid õpetavad õpetajad on läbinud teises keeles õpetamise või metoodikakoolitusi; kas koolis hinnatakse eesti keele ja eestikeelse aineõppe kvaliteeti ja tulemuslikkust ning kavandatakse sellest lähtudes arendustegevusi.
4. Järelevalvet eesti keele ja eestikeelse õppe korraldamise üle teostas Haridus- ja Teadusministeeriumi õigus- ja personalipoliitika osakonna järelevalve valdkonna peaeksperdi Inna Mikli, ekspertina oli kaasatud Keeleameti järelevalveosakonna Ida-Viru järelevalvetalituse peainspektor Renata Laas.
5. Järelevalve algas 14.05.2024.
6. Järelevalves vesteldi kooli pidaja esindaja, direktori, eesti keele ja eesti keeles õpetavate õpetajatega, õpilaste, lapsevanemate ja nõukogu esindajatega, tutvuti kooli vaadeldava valdkonna dokumentatsiooni ja õppekeskkonnaga, võrreldi õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente ja Eesti hariduse infosüsteemi (edaspidi *EHIS*) tehtud sissekandeid.

KOKKUVÕTE

Eurogümnaasium on Tallinnas tegutsev vene õppekeelega eraüldhariduskool. Seisuga 14.05.2024 õppis koolis 205 õpilast, neist põhikoolis 168 ja gümnaasiumiastmes 37. Kooli eripäraks on väikesed klassid ning asjaolu, et enamasti lõpetavad õpilased gümnaasiumiastme kahe õppeaastaga.

Kooli õppekava on mitmel korral muudetud, järelevalve ajal kehtis dokumendi 2023. aasta versioon. Õppekava vajab täiendamist ja muutmist: üldosas tuleb üldpädevuste nimetusi ja kirjeldusi uuendada ning õpetajate koostöö põhimõtted lisada. Keele ja kirjanduse valdkonnakava üldosa tunniarvust plaani ning klassiti kirjeldatud eesti keele kui teise keele tundide mahud on vaja omavahel kooskõlla viia, muusika ainekavasse II ja III kooliastme

ühislaulud lisada, kehalise kasvatuse ainekava ujumise õpisisu ja õpitulemused määrusega kooskõlla viia. Õppekavas tuleks täpsustada, kui palju aineid ja kursusi eesti keeles õpetatakse.

Koolis töötab 33 õppe- ja kasvatusala töötajat: direktor, õppealajuhataja ja 31 õpetajat, tugispetsialistid puuduvad. Direktori, õppealajuhataja ja 23 õpetaja kvalifikatsioon vastab nõuetele. Kaheksal õpetajal nõutavat kvalifikatsiooni ei ole, EHISE andmetel on nende kõigiga sõlmitud tähtajatud töölepingud, kuid ärakuulamisel selgus, et kuuel õpetajal on siiski tähtajalised töölepingud. Kolm õpetajat, kelle kvalifikatsioon nõuetele ei vasta, võivad õpetada ja õpetavad valikaineid. Kokku antakse koolis 452 ainetundi, nendest 353 (78%) niisuguste õpetajate poolt, kelle kvalifikatsioon nende tundide andmiseks vastab nõuetele, ja 99 (22%) tundi nõutava kvalifikatsioonita õpetajate poolt. Viiel kvalifikatsioonita õpetajal on võimalik õpetajakutset taotledes nõutav kvalifikatsioon saavutada.

Koolis on 14 pedagoogi, kelle ametikohal peab oskama eesti keelt C1-tasemel, ja 19 pedagoogi, kes peavad oskama riigikeelt B2-tasemel. C1 keeletase või vastav kategooria on 13-l ja B2 keeletase või vastav kategooria 17 pedagoogil. Positiivse asjaoluna saab esile tuua, et nõuetele vastava keeleoskusega pedagoogide hulk on käesoleval õppeaastal märgatavalt kasvanud.

Viimastel aastatel on eesti keele kursustel käinud kaks ja metoodikakoolitustel neli kooli pedagoogi, käesoleval õppeaastal on täienduskoolitustel õppijaid vastavalt kolm ja üks.

Koolis õpetatakse eesti keelt teise keelena, põhikooli I kooliastmes on 12, II kooliastmes 15 ja III kooliastmes 15 eesti keele tundi. Lisaks õpetatakse I ja II kooliastmes mõnes klassis eesti keeles ka inimeseõpetust, kehalist kasvatust, loodusõpetust ja muusikat. Gümnaasiumiastmes on 2023/2024. õppeaastal vaid 10. ja 12. klass. 10. klassil oli sel õppeaastal 23 eestikeelset kursust, 12. klassil on kahe õppeaasta jooksul olnud 45 eestikeelset kursust.

Järelevalves vaadati kümmet tundi, neist seitset põhikoolis ja kolme gümnaasiumis. Külastatud klassiruumid olid varustatud kaasaegsete tehniliste vahenditega, kuid õpetajad kasutasid neid vähe. Vaadeldud tundides eelistasid õpetajad traditsioonilisi õppemeetodeid, põhiliselt kõnelesid ise, arendasid ennekõike õpilaste kuulamis- ja lugemisoskust, vähesel määral kirjutamise oskust, rääkimisele pöörati vähe tähelepanu. Uue keelelise materjali maht oli eesti keele tundides väike, ainetundides oli uut sõnavara ohtralt, kuid seda kinnistati vähe.

Õpetajad rääkisid eesti keeles, nooremates klassides mõnikord tõlkisid oma jutu vene keelde, vanemates klassides vaid täpsustasid vahel mõistete tähendust. Õpetajate eesti keel oli õpilastele arusaadav ja eakohane, kuid mõni õpetaja tegi kõnes keelevigu.

Õpilased vastasid õpetaja küsimustele paari sõnaga ja seetõttu on nende keeletaset vaadeldud tundide põhjal keeruline määrata. Järelevalve läbiviijatega vestelnud õpilased said küsimustest aru, vastasid eesti keeles, nende keeleoskus oli hea.

Kooli põhikooli õpilaste eesti keele kui teise keele lõpueksamite tulemused on olnud enamasti Eesti keskmistest tulemustest madalamad, B1-taseme saavutanute osakaal on olnud samuti enamasti madalam. Kooli gümnaasiumiosa lõpus on viimastel aastatel eesti keele kui teise keele riigieksamil B2 keeletaseme saavutanud veidi vähem või veidi rohkem kui pooled lõpetajatest ning keskmine eksamitulemus on enamasti olnud nii Eesti kui Tallinna tulemustest madalam.

Põhikooli matemaatika lõpueksami keskmine tulemus on olnud suhteliselt Eesti keskmise lähedal, enamasti Eesti keskmisest madalam, kuid nii kitsas kui laias matemaatikas ühel aastal ka veidi kõrgem. Vähemalt ühes võõrkeeles B2 keeletaseme saavutanute osakaal on olnud nii Eesti kui Tallinna keskmisest madalam.

Koolis on tehtud sisehindamist, viimane sisehindamise aruanne on koostatud aastal 2018. Igal õppeaastal on koostatud õppeaasta kokkuvõtted, lisaks ka õppeaastate sisehindamise lühikokkuvõtted. Õppeaastate kokkuvõtetes on edusammude ja ebaedu põhjuseid analüüsitud, sisehindamise kokkuvõttes ka parendusvaldkonnad välja toodud. Näiteks 2022/2023. õppeaasta sisehindamise kokkuvõttes on parendusvaldkonnadena esitatud eestikeelse õppe mahu suurendamine ning põhikooli matemaatika ja eesti keele lõpueksami tulemuste parandamine.

Kooli arengukava aastateks 2019–2026 on üldsõnaline dokument, kus eesti keele ja eestikeelse aineõppega seotud eesmärged püstitatud ei ole. 2023/2024. õppeaasta üldtööplaan on seevastu väga põhjalik dokument, milles on eesti keele ja eestikeelsele õppel suur rõhk. Planeeritud on õpiabisüsteemi kontrollida ja analüüsida, tunde vaadelda, eestikeelsete õppeainete mahtu suurendada, kvalifitseeritud õpetajaid palgata, olemasolevatele õpetajatele eestikeelse aineõppe ning eesti keele kursusi võimaldada, eestikeelseid üritusi ja tegevusi organiseerida. Järelevlve läbiviimise ajaks oli suur osa planeeritud tegevustest läbi viidud.

Käesoleva õiendi projekt saadeti kooli pidajale ja kooli direktorile ärakuulamiseks 20.06.2024, pidaja ja kool saatsid oma vastuse 27.06.2024. Ära kuulamisel esitatud ettepanekuid on arvestatud osaliselt, arvestamata jätmise kaalutlused on toodud õiendi vastavas osas.

OLUKORRA KIRJELDUS

Põhikirja¹ järgi² on Eurogümnaasium Tallinnas Mustamäel Eduard Vilde teel tegutsev eraüldhariduskool, mis korraldab õpet põhikooli I–III ja gümnaasiumiastmes, kuid koolil on õpperuumid ka Lasnamäel Punasel tänaval. Mustamäel õpivad 1.–5.a klass, 7.–9. klass, 10. ja 12. klass, Lasnamäel 1.–6.L klass ja 5.b klass. Kooli õppekeel³ on vene keel, gümnaasiumiastmel toimub eesti keele õpe sellises mahus, et lõpetaja võiks järgmisel haridustasemel jätkata õpinguid eesti keeles. Õpilased lõpetavad enamasti gümnaasiumiastme kahe aastaga – juba aastaid on suurem osa 11. klassi õpilastest viidud jaanuarikuus õppenõukogu otsusega üle 12. klassi. Seisuga 14.05.2024 õppis koolis 205 õpilast, neist põhikoolis 168 ja gümnaasiumis 37. Õppe- ja kasvatusala töötajaid oli 33.

1. Kooli õppekava ja õppekavast lähtuv õppekorraldus

1.1. Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses⁴ (edaspidi *PGS*) on sätestatud, et koolil tuleb riiklike õppekavade alusel koostada kooli õppekava (edaspidi *õppekava*), mis on õpingute alusdokument ja milles tuuakse eelkõige välja kooli eripärast tulenevad valikud. Erakooliseaduse (edaspidi *EraKS*) järgi kehtestab erakooli õppekava ja selle muudatused pidaja⁵, eelnevalt tuleb need arvamuse andmiseks esitada⁶ kooli õppenõukogule, hoolekogule (nõukogule) ja õpilasesindusele.

Järelevalves oli küll vaatluse all eesti keele õppega seonduv, kuid kuna õppekava on õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, käsitleti käesolevas õiendis õppekava tervikuna. Hinnati õppekava vastavust *PGS*ile, *EraKS*ile, põhikooli riiklikule õppekavale⁷ (edaspidi *PRÕK*), põhikooli lihtsustatud riiklikule õppekavale⁸ (edaspidi *PLRÕK*) ja gümnaasiumi riiklikule õppekavale⁹ (edaspidi *GRÕK*).

¹ Kinnitatud MITTETULUNDUSÜHINGU TEEVIIT EUROKOOL 28.03.2014 juhatuse otsusega nr 2.

² Põhikirja, p 1.2.

³ Põhikirja, p 1.7.

⁴ *PGS*, § 17 lg 1.

⁵ *EraKS*, § 11 lg-d 2, 3.

⁶ *PGS*, § 17 lg 2.

⁷ Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“.

⁸ Vabariigi Valitsuse 16.12.2010. a määrus nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“.

⁹ Vabariigi Valitsuse 06.01.2022. a määrus nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“.

1.2. Kooli õppekava arutasid nõukogu¹⁰ ja õppenõukogu¹¹, seejärel kehtestas dokumendi pidaja¹². Kehtestamise otsusele ei ole õppekava lisatud. Juhime tähelepanu, et õigusselguse tagamiseks peab dokumenti kehtestades lisama kehtestamise dokumendile ka vastavasisulise dokumendi ehk kehtestamise otsusele õppekava koos kõigi selle lisadega.

Õppekava arutelusid kinnitavad nõukogu ja õppenõukogu protokollid on vormistatud paberil, dokumendid on allkirjastanud koosoleku juhataja ja protokollija, kuid allkirjad on vaid dokumentide lõpus ehk viimastel lehekülgedel. Seega on võimalik protokollide eri lehekülgi muuta. Soovitame protokollid allkirjastada digitaalselt ja lisada digikonteinerisse ka kinnitavad dokumendid, et säiliks terviklikkus.

Järelevalve ajal kehtis õppekava 31.08.2023 kinnitatud¹³ variant, dokumenti on arutanud nõukogu¹⁴, õppenõukogu¹⁵ ja õpilasesindus¹⁶. Pidajaga samal päeval on kehtestanud õppekava oma käskkirjaga¹⁷ ka direktor. Selgitame, et erakoolis on õppekava kinnitamine pidaja, mitte direktori ülesanne, direktor õppekava kinnitama ei pea.

1.3. Õppekava ei ole õigusaktidega kooskõlas ning vajab täiendamist ja muutmist.

1.3.1. Kooli õppekava üldosas on uuendamata üldpädevuste nimetused ja kirjeldused. Koolil on õigus üldpädevusi ümber sõnastada, kuid sellisel juhul peab olema viidatud¹⁸ seosele riiklike õppekavade¹⁹ üldpädevustega.

1.3.2. Riiklikes õppekavades²⁰ on sätestatud, et kooli õppekavas tuleb kirjeldada õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtteid. Õppekavas on kirjeldatud õpetaja töö planeerimist, keskendudes töökava koostamisele, kuid õpetajate koostöö põhimõtteid kirjeldatud ei ole.

1.4. PRÕKis sätestatuga on vastuolud eesti keel teise keelena, muusika ja kehalise kasvatuses ainekavas.

1.4.1. Keele ja kirjanduse valdkonnakava üldosa tunnijaotusplaan ning klassiti kirjeldatud eesti keel teise keelena tundide mahud ei ole omavahel kooskõlas. Tunnimaht tuleb ühtlustada ning üldosa tunnijaotusega kooskõlla viia.

1.4.2. Muusika ainekavas puuduvad osaliselt laulmise riikliku õppekava II ja III kooliastme õpitulemustes loetletud kooliastme ühislaulud, õppekava tuleb täiendada.

1.4.3. Kehalise kasvatuses ainekavas esitatud ujumise õpisisu ja õpitulemus ei ole määrusega²¹ kooskõlas.

1.5. Kooli õppekavas tuleks teha järgmised täiendused ja muudatused.

¹⁰ Nõukogu 08.01.2015 koosoleku protokoll nr 1.

¹¹ Õppenõukogu 04.06.2015 koosoleku protokoll nr 3.

¹² MITTETULUNDUSÜHINGU TEEVIIT EUROKOOL 27.08.2015 juhatuse koosoleku protokoll nr 3.

¹³ MITTETULUNDUSÜHINGU TEEVIIT EUROKOOL 31.08.2023 juhatuse koosoleku protokoll nr 3.

¹⁴ Nõukogu 29.08.2023 koosoleku protokoll nr 4.

¹⁵ Õppenõukogu 31.08.2023 koosoleku protokoll nr 5.

¹⁶ Õpilasesinduse 10.05.2023 protokoll nr 2.

¹⁷ 31.08.2023 käskkirj nr 1-2/09.

¹⁸ EraKS, § 11 lg 4; GRÕK, § 4 lg 3.

¹⁹ PRÕK, § 4; GRÕK, § 4.

²⁰ GRÕK, § 19 lg 6 p 6; PRÕK, § 24 lg 6 p 9.

²¹ PRÕKi lisa „Kehaline kasvatus“, p 2.1.3.

1.5.1. EraKS²² sätestab, et erakooli põhikirjas märgitakse kooli õppekeel. Sama seaduse²³ alusel on koolis, kus eesti keel ei ole õppekeeleks, eesti keele õpe kohustuslik riikliku õppekavaga määratud mahus, et lõpetaja võiks järgmisel haridustasemel jätkata õpinguid eesti keeles. Kooli õppekavas on õppekeele kohta kirjutatud vaid seda, et Eurogümnaasium on erakool, mille õppekeeleks on vene ja vähemalt ettenähtud määral ka eesti keel²⁴, et gümnaasiumi lõpuks valdab õpilane riigikeelt ja ühte võõrkeelt iseseisva kasutaja tasemel²⁵, et kooli üheks iseärasuseks on multikultuursus, mis väljendub selles, et õpilasele õpetatakse täiendavalt eesti keelt ning tutvustatakse erinevate kultuuride traditsioone²⁶. Lisaks on õppekavas²⁷ kirjutatud järgmist: „Kool jätkab eestikeelse õppe rakendamist gümnaasiumiastmel osalisele aineõppele eesti keeles kuni 60% õppemahust, tagamaks õpilastele võimaluse keskhariduse tasemel õpingute jätkamiseks eesti keeles. Eesti keeles õpetatakse näiteks eesti kirjandust, bioloogiat, perekonnaõpetust, kunstiaineid, ühiskonnaõpetust, muusikat, kehalist kasvatust, geograafiat jt.“ Koolil tuleks õppekava sõnastust korrigeerida ning täpsustada, millises mahus eesti keelt õpetatakse ning kui palju on eestikeelseid aineid ja kursusi.

1.5.2. Õppekavas on vähe kooli eripära, konkreetseid näiteid, mida ja kuidas õpetatakse, välja toodud. Näiteks kui PRÕKi inimeseõpetuse ainekavas on kirjutatud, et õpilane peab teadma oma kodukoha tuntud inimesi, siis kooli õppekavas tuleks konkretiseerida ja tuua näited, milliseid inimesi; kui GRÕKi kirjanduse ainekavas on esitatud kogu kursuste soovituslik mahukas õppesisu, siis kooli õppekavas peaks välja tooma valiku, mida sellest õpetada soovitakse. Õppekava tuleks täiendada ja lisada näited, mida koolis õpetatakse ja kuidas õppetöö on korraldatud.

1.5.3. Õppekavas on keelelisi ebatäpsusi, trükivigu, mõistetamatuid joonealuseid märkusi, tühje lehekülgi, valdkonnakavades on kasutatud eri stiili ja struktuuri, esineb palju kordusi, tekstis on viiteid linkidele, mis enam ei tööta. Kunsti ainekava 9. klassi õpitulemused on osaliselt vene keeles. Õppekava vajab toimetamist.

1.6. Kooli päevakava on direktor kinnitanud²⁸, käskkirjale on lisatud päevakava ja tunniplaan. II poolaasta alguses on direktor tunniplaani muutnud²⁹, käskkirjale on lisatud II poolaasta tunniplaan. Päevakavas on toodud tundide ja vahetundide ning pikapäevarühma toimumise ajad.

1.7. Klassipäevikud on e-Koolis, päevikutes on hinded, märkused, teated. Eestikeelsete tundide sissekanded on eesti keeles.

1.8. Ettepanekud pidajale ja direktorile

1.8.1. Täpsustada põhikirjas, et kooli klassid töötavad ka Tallinnas Lasnamäel Punasel tänaval, et oleks selge, kus õppetöö toimub.

1.8.2. Dokumente kehtestades lisada õigusselguse tagamiseks kehtestamise dokumendile ka vastavasisuline dokument ehk õppekava kehtestamise otsusele õppekava koos kõigi selle lisadega, et oleks üheselt mõistetav, milline dokument kehtestatud on.

²² EraKS, § 6 lg 1 p 12.

²³ EraKS, § 15 lg 2.

²⁴ Õppekava üldsätted.

²⁵ Õppekava, p 2.5.

²⁶ Õppekava, p 2.6.

²⁷ Õppekava, p 7.

²⁸ Direktori 04.09.2023 käskkiri nr 1-2/10.

²⁹ Direktori 23.01.2024 käskkiri nr 1-2/02.

- 1.8.3. Allkirjastada koosolekute protokollid digitaalselt ja lisada digikonteinerisse ka kinnitatavad dokumendid, et säiliks terviklikkus.
- 1.8.4. Täpsustada kooli õppekavas, millises mahus eesti keelt õpetatakse ning kui palju on eestikeelseid aineid ja kursusi.
- 1.8.5. Tuua õppekavas rohkem välja kooli eripära, et oleks aru saada, mille poolest kool teistest õppeasutustest erineb.
- 1.8.6. Toimetada õppekava teksti, et see oleks lihtsamini loetav ja kõigile lugejatele ühtmoodi arusaadav.

1.9. Ettekirjutused pidajale

1.9.1. Tagada kooli õppekava üldosa vastavus põhikooli- ja gümnaasiumiseadusele, erakooliseadusele, Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrusele nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ ja Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrusele nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ järgmistes osades.

1.9.1.1. Tagada õppekava üldosa vastavus põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lõikes 1, erakooliseaduse § 11 lõike 4 punktis 3, Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 4 lõikes 4 ja Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 4 lõikes 3 sätestatule, lähtudes käesoleva õiendi punktis 1.3.1 toodud selgitustest.

1.9.1.2. Tagada kooli õppekava üldosa vastavus põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lõikes 1, erakooliseaduse § 11 lõike 4 punktis 3, Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõike 6 punktis 10 ja Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 19 lõike 6 punktis 6 sätestatule, lähtudes käesoleva õiendi punktis 1.3.2 toodud selgitustest.

Punkti 1.9.1 täitmise tähtaeg: 01.09.2024.

1.9.2. Tagada kooli õppekava ainevaldkondade kavade vastavus Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrusele nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ järgmistes osades.

1.9.2.1. Tagada, et õppekava keele ja kirjanduse valdkonnakava ning eesti keel teise keelena ainekava oleksid omavahel kooskõlas, muuta kas ainekava või valdkonnakava üldosa vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lõikes 1, Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ lisas „Keel ja kirjandus“ sätestatule, lähtudes käesoleva õiendi punktis 1.4.1 toodud selgitustest.

1.9.2.2. Tagada, et kooli õppekava kunstide valdkonnakava muusika ainekava II ja III kooliastme õpitulemused oleksid Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ lisaga „Kunstiained“ kooskõlas, lähtudes käesoleva õiendi punktis 1.4.2 toodud selgitustest.

1.9.2.3. Tagada, et kooli kehalise kasvatuse valdkonnakava õpitulemused ja õpisisu oleksid Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ lisaga „Kehaline kasvatus“ kooskõlas, lähtudes käesoleva õiendi punktis 1.4.3 toodud selgitustest.

Punkti 1.9.2 täitmise tähtaeg: 01.09.2024.

2. Kooli õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon ja eesti keele oskus

2.1. Järelevalves kontrolliti õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavust seaduses³⁰ sätestatud nõuetele ja võrreldi EHISesse kantud andmete³¹ (kontrollitud 14.05.2024, 06.06.2024, 12.06.2024) vastavust kvalifikatsiooni tõendavatele dokumentidele.

³⁰ PGS, § 74¹.

³¹ EHIS, väljavõte 07.05.2024.

Koolis oli EHISe 07.05.2024 andmetel 32 õppe- ja kasvatusala töötajat, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded: direktor, õppealajuhataja ja 30 õpetajat. Järelevalves selgus, et koolis on veel üks õpetaja ning kokku on õppe- ja kasvatusala töötajaid 33. EHISe andmed parandati järelevalvemenetluse ajal.

2.2. Direktor töötab koormusega 1,0 direktori ja koormusega 0,9 õpetajana, õppealajuhataja koormusega 1,0 õppealajuhataja ja koormusega 0,23 õpetajana. Juhime tähelepanu, et seadus³² lubab ühe tööandja juures suurema koormusega kui 1,0 töötada vaid ajutiselt.

Direktori, õppealajuhataja ja 23 õpetaja kvalifikatsioon vastab nõuetele, 8 õpetajal nõutavat kvalifikatsiooni ei ole.

2.3. Kvalifikatsioon ei vasta nõuetele järgmistel õpetajatel.

- 1) Õpetaja (koormus 5 tundi: gümnaasiumiastmes Euroliidu alused 1 tund, „Inimene ja õigus“ 1 tund, usundiõpetus 1 tundi, ühiskonnaõpetus 2 tundi) – ühiskonnaõpetuse õpetamiseks puudub õpetajakutse, sobiv valikainete (Euroliidu alused, „Inimene ja õigus“, usundiõpetus) õpetajaks. EHISe andmetel³³ on õpetajal tähtajatu, ärakuulamisel esitati tähtajaline tööleping.
- 2) Õpetaja (koormus 11 tundi: muusika I kooliastmes 6, II kooliastmes 5 tundi) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. EHISe andmetel³⁴ on õpetajal tähtajatu, ärakuulamisel esitati tähtajaline tööleping.
- 3) Õpetaja ((koormus 14 tundi: kunst I kooliastmes 1,5, II kooliastmes 1 tund, III kooliastmes 2 tundi; tööõpetus I kooliastmes 1,5, II kooliastmes 2, III kooliastmes 6 tundi) – puudub õpetajakutse. EHISe andmetel³⁵ on õpetajal tähtajatu, ärakuulamisel esitati tähtajaline tööleping.
- 4) Õpetaja (koormus 4 tundi: gümnaasiumiastmes karjääriõpetus 2 tundi, perekonnaõpetus 1 tund ja psühholoogia 1 tund) – perekonnaõpetuse õpetamiseks puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse, sobiv valikainete (karjääriõpetus, psühholoogia) õpetajaks. EHISe andmetel³⁶ on õpetajal tähtajatu, ärakuulamisel esitati tähtajaline tööleping.
- 5) Õpetaja (koormus 17 tundi: kehaline kasvatus I kooliastmes 8, II kooliastmes 7 ja III kooliastmes 2 tundi) – puudub õpetajakutse. EHISe andmetel³⁷ on õpetajal tähtajatu, ärakuulamisel esitati tähtajaline tööleping.
- 6) Õpetaja (koormus 20 tundi: gümnaasiumiastmes inglise keel 13 tundi, saksa keel 5 tundi, Suurbritannia ajalugu 1 tund, Suurbritannia maatundmine 1 tund) – inglise keele ja saksa keele õpetamiseks puudub õpetajakutse, sobiv valikainete (Suurbritannia ajalugu, Suurbritannia maatundmine) õpetajaks, sõlmitud on tähtajatu tööleping.
- 7) Õpetaja (koormus 27 tundi: eesti keel teise keelena III kooliastmes 15 tundi ja gümnaasiumiastmes 12 tundi) – puudub tasemeharidust tõendav Eesti ENIC/NARIC Keskuse dokument, sõlmitud on tähtajatu tööleping. Ärakuulamisel selgitasid pidaja ja direktor, et õpetajal on magistrikraad olemas, kuid järelevalves on tasemeharidust võimalik arvestada vaid juhul, kui Eesti ENIC/NARIC Keskus on seda kinnitanud.

³² Töölepingu seadus § 43 lg 1, § 44 lg-d 6,7.

³³ EHISe 01.07.2024 väljaõde.

³⁴ EHISe 01.07.2024 väljaõde.

³⁵ EHISe 01.07.2024 väljaõde.

³⁶ EHISe 01.07.2024 väljaõde.

³⁷ EHISe 01.07.2024 väljaõde.

- 8) Õpetaja (koormus 9 tundi: inglise keel I kooliastmes 3 ja II kooliastmes 6 tundi) – puudub õpetajakutse. EHISE andmetel³⁸ on õpetajal tähtajatu, ärakuulamisel esitati tähtajaline tööleping.

Koolis ei vasta kvalifikatsioon kehtestatud nõuetele kaheksal õpetajal, neist viiel on võimalik kutset taotlema ja seeläbi lähiaastatel nõutav kvalifikatsioon saavutada.

2.4. Seadus³⁹ sätestab, et koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv peab nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtuvalt olema piisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine. 33 õpetajast (k.a direktor ja õppealajuhataja) on nõutav tõestatud kvalifikatsioon 25-1 (76%). Kaheksal õpetajal nõutavat kvalifikatsiooni ei ole, kuid kolm neist õpetavad ka valikkursusi ning selleks on neil seaduses sätestatud⁴⁰ kvalifikatsioon olemas.

EHISEs toodud 452 tunnist 345 tundi õpetavad õpetajad, kelle kvalifikatsioon on nõuetekohane. 107 tundi õpetavad õpetajad, kellel nõutav kvalifikatsioon puudub, kuid kaheksa neist tundidest on valikainete tunnid, mille andmiseks õpetajate kvalifikatsioon nõuetele vastab. Seega antakse koolis 452 tunnist 353 (78%) niisuguste õpetajate poolt, kelle kvalifikatsioon nende tundide andmiseks sobib, ja 99 (22%) tundi nõutava kvalifikatsioonita õpetajate poolt.

2.5. PGSi⁴¹ kohaselt peab õpilasele koolis vajadusel tagama tasuta vähemalt eripedagoogi, logopeedi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenuse. EHISE andmetel koolis tugispetsialiste ei ole. Direktori sõnul nõustab koolis psühholoogiaõpetaja, kuid vajaduse korral on pöördutud ka Rajaleidja keskusesse, lisaks on õpetajatel õpilaste toetamiseks konsultatsioonid.

2.6. PGSi⁴² kohaselt peab kooli hoolekogu kehtestama kooli õppealajuhataja, õpetajate, tugispetsialistide ning teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ametikohtadele korraldatava konkursi läbiviimise korra. Kooli nõukogu on vastava dokumendi nimega „Eurogümnaasiumi vabade ametikohtade täitmiseks korraldatava avaliku konkursi läbiviimise kord“ kehtestanud⁴³.

2.7. Haridusametuse juht peab tegema kõik endast sõltuva, et täita õppe- ja kasvatusala töötajate ametikohad kvalifikatsiooninõuetele vastavate pedagoogidega. Kui õpetaja vaba ametikoha täitmiseks korraldatud konkursil kvalifikatsiooninõuetele vastavat õpetajat ei leita, võib direktor sõlmida tähtajalise töölepingu kuni üheks aastaks isikuga, kellel on vähemalt keskharidus ning kelle kvalifikatsioon ja pedagoogiline kompetentsus on piisavad, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine⁴⁴. Sellisel juhul korraldab direktor aasta jooksul uue avaliku konkursi.

Koolis ei ole nõuetele vastavat kvalifikatsiooni kaheksal õpetajal, EHISE andmetel⁴⁵ on kõikide nendega sõlmitud tähtajatud töölepingud. Ärakuulamisel selgus, et kuue õpetajaga on sõlmitud

³⁸ EHISE 01.07.2024 väljavõte.

³⁹ PGS, § 74 lg 9.

⁴⁰ PGS; § 74¹ lg 5.

⁴¹ PGS, § 37 lg 2.

⁴² PGS, § 74 lg 1¹ p 8.

⁴³ Nõukogu 13.05.2020 koosoleku protokoll nr 3.

⁴⁴ PGS, § 74 lg 7.

⁴⁵ EHISE 01.07.2024 väljavõte.

tähtajalised töölepingud. Seega ei ole EHISE sissekannete puhul lähtunud määrusest⁴⁶, mis sätestab, et sissekanded tehakse alusdokumentide põhjal. EHISE andmed tuleb dokumentidega vastavusse viia.

2.8. Pedagoogide riigikeele oskuse taset reguleerib Vabariigi Valitsuse määrus⁴⁷, mis sätestab, et õppeasutuste juhid, nende asetäitjad, õppealajuhatajad ning eesti keele ja eesti keeles õpetavad õpetajad peavad oskama eesti keelt C1-tasemel⁴⁸, kõik ülejäänud pedagoogid vähemalt B2-tasemel.

2.8.1. Koolis on 14 pedagoogi, kelle ametikohal on vaja osata eesti keelt C1-tasemel: direktor ja õppealajuhataja, kes mõlemad töötavad ka õpetajana, ja 12 õpetajat. Õpetajatest kolm õpetavad eesti keelt, direktor õpetab nii eesti keelt kui eestikeelseid aineid ja kümme õpetajat, sh õppealajuhataja, õpetavad eestikeelseid aineid. Direktoril, õppealajuhatajal ja 11 õpetajal on nõutav keeleoskustase olemas, seejuures on õppealajuhatajal ja ühel õpetajal E-kategooria, Keeleamet on nende keeleoskust kontrollinud ja selle nõuetele vastavaks tunnistanud.

C1 keeleoskustaset tõendavat dokumenti ei ole ühel pedagoogil.

- 1) Õpetaja (koormus 34 tundi: eesti keeles gümnaasiumiastmes kirjandust 1 tund ja meediaõpetust 1 tund, lisaks vene keeles kirjandust II kooliastmes 2, III kooliastmes 6 ja gümnaasiumis 4 tundi ning vene keelt I kooliastmes 8, II kooliastmes 3, III kooliastmes 3 ja gümnaasiumiastmes 6 tundi).

2.8.2. Koolis töötab 19 õpetajat, kelle ametikohal on vajalik osata eesti keelt B2-tasemel. 17 õpetaja keeleoskus vastab nõuetele, seejuures on 5 õpetajal D-kategooria tõend, 1 õpetajal C-kategooria tõend ja 7 õpetajal keskase. Keeleameti inspektorid on nende õpetajate keeleoskust kontrollinud ja selle nõuetele vastavaks lugenud.

Kahel õpetajal vajalikku B2 keeleoskust tõendavat dokumenti ei ole.

- 1) Õpetaja (koormus 17 tundi: kehaline kasvatus I kooliastmes 8, II kooliastmes 7 ja III kooliastmes 2 tundi).
- 2) Õpetaja (koormus 12 tundi: matemaatika I kooliastmes 8 ja II kooliastmes 4 tundi).

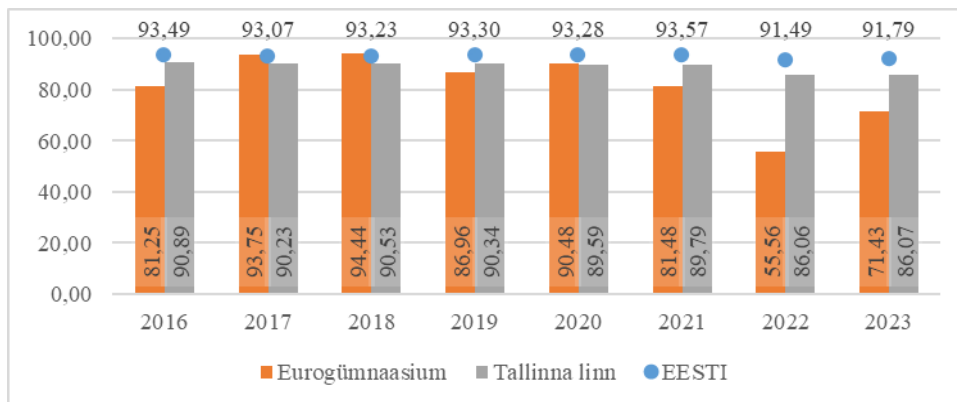
33-st õppe- ja kasvatusala töötajast 30 (91%) keeleoskuse tase vastab nõuetele, 3 pedagoogil (9%) keeleoskuse tase nõuetele ei vasta.

2.8.3. EHISE andmetel on eesti keele oskuse nõuetele vastavate õpetajate osakaal olnud viimastel aastatel nii kooli põhikooliosas (joonis 1) kui gümnaasiumiosas valdavalt nii Eesti kui Tallinna keskmisest madalam (joonis 2).

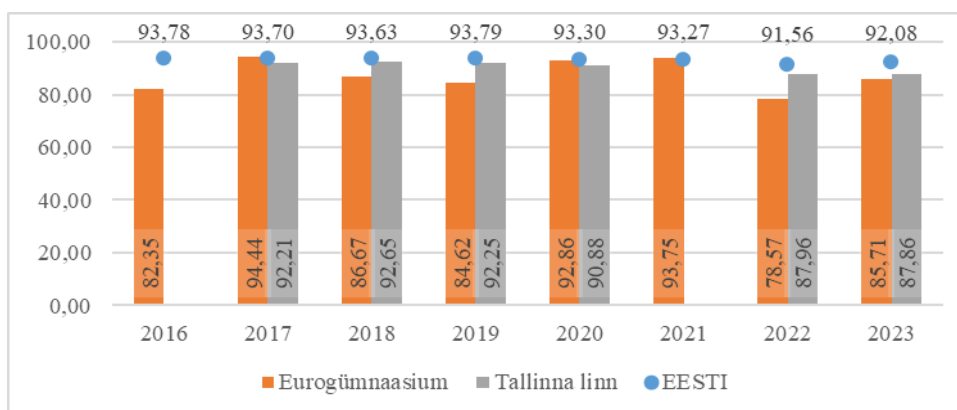
⁴⁶ Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määruse nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“ § 20 lõike 1 punktist 2,

⁴⁷ Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määruse nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“.

⁴⁸ Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määruse nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“ § 9 p-d 6, 7, 8.

Joonis 1. Õpetajate vastavus riigikeele oskuse taseme nõuetele põhikoolis, %.
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Joonis 2. Õpetajate vastavus riigikeele oskuse taseme nõuetele gümnaasiumis, %.
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Positiivse asjaoluna saab esile tuua, et käesoleval õppeaastal on nõutud tasemel eesti keelt oskavate õpetajate osakaal koolis olulisel määral paranenud.

2.9. EHISE 07.05.2024 andmetel on viimaste aastate (2018–2023) jooksul eesti keele kursustel osalenud kaks kooli pedagoogi kokku 586 tunni ulatuses. Direktori sõnul osalevad käesoleval õppeaastal keelekoolitustel kolm kooli õpetajat.

2.10. EHISE andmetel on eesti keele ja eesti keeles õpetamise meetodika kursustel aastatel 2018–2023 osalenud neli õpetajat kokku 168 tunni ulatuses. Üks pedagoog õppis eesti keeles õpetamise meetodika kursusel vestluse toimumise ajal. Õpetajad väitsid, et tahavad kursustel osaleda, kuid sageli on grupid kiiresti täitunud ning nad pole õppima pääsenud.

2.11. Ettepanekud direktorile

2.11.1. Soovitada kvalifikatsiooninõuetele mittevastavatel õppe- ja kasvatusala töötajatel, kel on olemas magistritaseme haridus, esimesel võimalusel kutset taotlema, toetada ja motiveerida neid kutse omandamisel.

2.11.2. Soovitada õpetajatel, kel nõutud tasemeharidus puudub, õppima asuda, toetada neid tasemehariduse omandamisel.

2.11.3. Julgustada eesti keelest erineva emakeelega õpetajaid osalema eestikeelsetel koolitustel ja kasutama eestikeelset meediat, et eesti keele oskust parandada.

2.11.4. Leida eesti keele ja eesti keeles õpetavatele õpetajatele võimalusi õppida teiste koolide kogemustest ning osaleda õpetajavahetuse projektides, et tuua kooli uusi ideid, kogemusi, meetodikaid.

2.12. Ettekirjutused pidajale

- 2.12.1. Tagamaks koolis töötavate õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavus põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74¹ lõikes 4 esitatud nõuetele, lähtuda põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 7 lõikest 1, § 74 lõigetest 6, 7 ja 9 ning tagada avalike konkursside korraldamine nende õppe- ja kasvatusala töötajate ametikohtadele, kellel on olemas nõutav tasemeharidus, kuid puudub õpetajakutse, juhul, kui töötajale ei ole omistatud õpetajakutset hiljemalt 01.06.2025. Täitmise tähtaeg: 01.07.2025.
- 2.12.2. Tagamaks koolis töötavate õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavus põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74¹ lõikes 4 esitatud nõuetele, lähtuda põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 7 lõikest 1, § 74 lõigetest 6, 7 ja 9 ning tagada konkursside korraldamine nende õppe- ja kasvatusala töötajate ametikohtadele, kellel puudub magistrikraad ja kes ei ole asunud seda omandama. Täitmise tähtaeg: 01.09.2024.
- 2.12.3. Tagada koolis eripedagoogi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2 ning § 74¹ lõikest 8. Täitmise tähtaeg: 01.09.2024.
- 2.12.4. Tagada koolis koolipsühholoogi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2 ning § 74¹ lõikest 9. Täitmise tähtaeg: 01.09.2024.
- 2.12.5. Tagada koolis sotsiaalpedagoogi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2 ning § 74¹ lõikest 9. Täitmise tähtaeg: 01.09.2024.
- 2.12.6. Tagada koolis logopeedi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2 ning § 74¹ lõikest 10. Täitmise tähtaeg: 01.09.2024.
- 2.12.7. Tagada õppe- ja kasvatusala töötajate andmete õigsus Eesti hariduse infosüsteemis vastavalt Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määruse nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“ § 20 lõike 1 punktis 2 sätestatule, lähtudes käesoleva õiendi punktis 2.7 toodud selgitustest. Täitmise tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest, tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.09.2024.

3. Eesti keele ja eestikeelse aineõppe korraldus

3.1. Õppekavas⁴⁹ on kirjutatud, et kooli õppekeeleks on vene ja vähemalt ettenähtud määral ka eesti keel. Eesti keelt õpetatakse teise keelena, põhikooli I kooliastmes on 12, II kooliastmes 15 ja III kooliastmes 15 eesti keele tundi. Lisaks õpetatakse eesti keeles ka osa aineid: I kooliastmes on eestikeelsed 1.a klassil loodusõpetus, 1.a, 1.L, 2.L ja 3.L klassil muusika ning 2.a ja 3.a klassil inimeseõpetus. II kooliastmes on eestikeelsed 4.L, 5.L ja 6.L klassil muusika ning 5.b ja 6.L klassil kehaline kasvatus. III kooliastmes eestikeelseid tunde ei ole.

Gümnaasiumiastmes on käesoleval, 2023/2024. õppeaastal vaid 10. ja 12. klass. Direktori sõnul ja õppenõukogu protokollide põhjal⁵⁰ lõpetavad õpilased enamasti gümnaasiumi kahe aastaga, 11. klassi õpilased viiakse jaanuarikuus 12. klassi üle. Pidaja ja direktori sõnul on nii aastaid

⁴⁹ Õppekava üldsätted.

⁵⁰ Õppenõukogu 20.01.2022 koosoleku protokoll nr 2; 20.01.2023 koosoleku protokoll nr 2; 19.01.2024 koosoleku protokoll nr 2.

olnud, see on olnud lapsevanemate ja õpilaste soov, kuid koolil on ka vilistlasi, kes on lõpetanud gümnaasiumiosa kolme aastaga.

10. klassil (G10) on käesoleval, 2023/2024. õppeaastal eestikeelsed kuus keele ja kirjanduse kursust (eesti kirjandus, kolm eesti keelt teise keelena, teksti kirjutamise alused eesti keeles, „Kõne ja väitlus“), kaks kursust kehalist kasvatust, kolm kunstiainete kursust (kaks muusikat, üks kunst), kuus loodusainete kursust (kaks geograafiat, kaks bioloogiat, uurimistöö alused, arvuti kasutamine uurimistöös), kuus sotsiaalainete kursust (inimeseõpetus, karjääriõpetus, „Inimene nüüdisaegses teabekeskkonnas“, psühholoogia, kaks riigikaitsekursust) ehk kokku on 10. klassil 23 eestikeelset kursust.

2023/2024. õppeaasta abiturientidel oli 10. klassis 21 eestikeelset kursust: neli keele ja kirjanduse kursust (eesti kirjandus, kolm eesti keelt teise keelena), kaks kehalise kasvatuse kursust, kolm kunstiainete kursust (kaks muusikat, üks kunst), kuus loodusainete kursust (kaks geograafiat, kaks bioloogiat, uurimistöö alused, arvuti kasutamine uurimistöös), kuus sotsiaalainete kursust (inimeseõpetus, karjääriõpetus, Tallinna lugu, psühholoogia, kaks riigikaitsekursust). Käesoleval õppeaastal ehk 12. klassis on neil I poolaastal, kui nad veel 11. klassis õppisid, 15 eestikeelset kursust: kolm eesti keelt teise keelena, kaks kehalist kasvatust, kaks kunstiainete kursust (muusika ja kunst), kuus loodusainete kursust (geograafia, bioloogia, ökoloogia alused, uurimistöö alused, teistsugune füüsika, arvuti kasutamine uurimistöös), kaks sotsiaalainete kursust (ühiskonnaõpetus, „Inimene ja õigus“). Käesoleva õppeaasta II poolaastal ehk 12. klassis oli üheksa eestikeelset kursust: kolm eesti keelt teise keelena, üks kehaline kasvatus, üks kunst, üks loodusainete kursus (bioloogia), kolm sotsiaalainete kursust (ühiskonnaõpetus, Euroliidu alused, usundiõpetus). Kokku on 2024. aasta kevadel gümnaasiumi lõpetanud 12. klass õppinud eesti keeles 45 kursust.

3.2. Järelevalves vaadeldi, kuidas on eesti keele ja eestikeelne aineõpe korraldatud. Külastati kümmet tundi: põhikoolis viit eesti keele tundi, kolme eestikeelset ainetundi ja ühte venekeelset ainetundi, milles kasutati ka eesti keelt, ning gümnaasiumis kahte eestikeelset ainetundi. Tunnivaatlusel viibis kooli esindajana kas õppealajuhataja või direktor, kes andis õpetajale esmast tagasisidet.

Õigusaktides⁵¹ on sätestatud, et õppekeskkond peab toetama õpilase arengut, peab võimaldama õpilasel õppes aktiivselt osaleda. Õppetöö peab toimuma ruumis, kus on võimalik liikumist eeldavateks tegevusteks, näiteks rühmatöökaks ja õppemängudeks, kus saab inventari ümber paigutada ning on võimalik kasutada digitehnoloogiat, -keskkondi ja -materjale⁵².

Vaadeldud tunnid toimusid ruumides, millest suurem osa oli varustatud tänapäeva nõuetele vastavate tehniliste vahenditega, kuid õpetajad enamasti neid ei kasutanud, vaid kahes ainetunnis näidati videomaterjali. Klassiruumides oli piisavalt ruumi ning õppetöökaks sobiv mööbel, mida on kerge ümber paigutada, kuid õpilased istusid enamasti üksteise taga või kõrval, neil puudus omavaheline silmside. Vaid ühes tunnis istusid õpilased kõrvuti pika laua taga, ühes tunnis tegid rühmatööd ja istusid gruppides vastastikku. Ainult kahes klassiruumis olid seinal õpilaste eestikeelsed tööd, lisaks olid mõned tööd koolimaja koridoride seintel.

⁵¹ PGS, § 19 lg 1; PRÕK, § 5 lg 1

⁵² PRÕK, lisa 1 p 1.7.

Määruses⁵³ on sätestatud, et tundides tuleb kasutada nüüdisaegset ja mitmekesisist õppemetoodikat, -viise ja -vahendeid. Õpilane peab⁵⁴ olema õpiprotsessis aktiivne osaleja, kes võtab võimetekohaselt osa oma õppimise eesmärgistamisest, õpib iseseisvalt ja koos kaaslastega, õpib oma kaaslasi ja ennast hindama ning oma õppimist analüüsima ja juhtima.

Vaadeldud tundides domineerisid traditsioonilised õppemeetodid, enamasti kasutati samaaegselt kõikidele õpilastele mõeldud tööülesandeid. Rühma- ja paaritööd tehti ainult kolmes tunnis, neist kahes kasutati aega ebaratsionaalselt ning ühes koostati kahekõne, kasutades kindlaid, varem selgeks õpitud sõnu ja fraase, mistõttu olid kõik dialoogid ühetaolised. Aktiivõppemeetodeid kasutati vähe. Arendati rohkem kuulamise ja lugemise, vähesel määral kirjutamise oskust. Rääkimisele ei pööratud piisavalt tähelepanu. Tihti tegeles õpetaja üksikute õpilastega, teistel ülesanne puudus. Mitmel juhul vastas õpetaja esitatud küsimustele ise ega andnud õpilastele mõtlemisaega. Kahes ainetunnis kasutasid õpetajad loenguvormi. Õpilased kuulasid, samal ajal konspekteerisid, kuid kas nad midagi mõistsid, seda õpetaja ei kontrollinud. Üks õpetajatest luges slaididel olevat materjali sõna-sõnalt maha.

Positiivsena saab esile tuua muusika ja loodusõpetuse tunnid, mis hakkasid silma mitmekülgse poolest: õpistrateegiad ja meetodid vaheldusid, tänu sobivale töötempole ja hästi läbi mõeldud ülesehitusele olid tunnid sisutihedad, õpilased said piisavalt teadmisi, jõudsid õpitu kohta tagasisidet anda.

Uue keelelise materjali maht oli eesti keele tundides äärmiselt väike, pigem olematu. Vaid ühes tunnis korrati eelmises tunnis õpitud sõnavara, kuid ainult nimetavas käändes, lauseid ei moodustatud. Grammatikareegleid ei rakendatud, mitmuse omastavat korrates mainiti vaid mitmuse tunnuseid. Ainetundides oli uut sõnavara ohtralt, aga seda oleks pidanud rohkem harjutama-kinnistama.

Õpetajad teatasid või kirjutasid käsitletava teema tunni alguses tahvlile. Mitmes tunnis olid tunni tegevused või ülesanded ekraanile kuvatud. Tunni eesmärgid olid sõnastatud vaid kolmes tunnis, kuusjuures ühe tunni eesmärgiks oli kordamine ja seda tehti ühes klassis kaks tundi järjest praktiliselt identselt.

Määruses⁵⁵ on sätestatud, et aine- ja keeleõppe lõimimiseks tuleb püstitada keelelisi eesmäärke. Õpetaja peab leidma meetodid, mis aitavad õpilastel sõnu ja lausemudeleid meelde jätta, sõnavara omandada ja kinnistada, ning looma olukordi, kus õpilased saaksid neid suhtlemisel kasutada.⁵⁶ Ka eesti keele tundides peaks kasutama aineõpet sisaldavaid tekste.⁵⁷ Eestikeelse aineõppe puhul on tähtis, et õpilane räägiks, avaldaks arvamust, kuid tunnis rääkisid üksikud õpilased, teiste vastused olid ühesõnalised. Täislausega vastamist õpetajad ei nõudnud. Abiks tuleksid valmis lausemallid ja koostöö eesti keele õpetajatega.

Õpetajad kasutasid tunni alguses õpilasi tööle innustavaid ja häälestavaid ülesandeid, peamiselt korrati kuupäevade, nädalapäevade, kuude ja aastaegade nimetusi või eelnevates tundides õpitut. Kahes tunnis tegid õpetajad tunni lõpus kokkuvõtte ja ühes tunnis andsid ka õpilased tagasisidet, mida uut teada said.

⁵³ PRÕK, § 5 lg 4 p 6

⁵⁴ PRÕK, § 5 lg 1.

⁵⁵ PRÕK, § 5 lg 6.

⁵⁶ PRÕK, § 7 lg 6.

⁵⁷ PRÕK, § 5 lg 6.

Enamik õpiülesannetest olid seotud igapäevaeluga, vajalikud ja harivad ning silmaringi laiendavad. Teemakäsitlus oli õpilastele ea- ja jõukohane, kuid oli ka liiga lihtsaid ja liiga keerukaid tunde.

3.3. Õpetajad rääkisid peamiselt eesti keeles. Algklasside ainetundides kasutati ka tõlget vene keelde, gümnaasiumiastmes tõlgiti vaid mõni üksik sõna või väljend. Õpetajate eesti keel oli õpilastele arusaadav, eakohane, enamasti sobivas tempos. Ühe õpetaja kõnetempo oli kiire, kuid tema kordas räägitut ning kontrollis pidevalt, kas õpilased said aru. Kuuel õpetajal esinesid kõnes keele- või hääldusvead, ühe õpetaja tunnis olid vead ka õpilastele antud töölehtedel.

3.4. Järelevalve üheks eesmärgiks on välja selgitada, kas kooli tegevus on korraldatud nii, et õpilastel on võimalik jõuda riiklikult sätestatud õpitulemusteni ja saavutada nõutud keeleoskuse tase. Enamiku vaadeldud tundide põhjal on raske õpilaste tegelikku keeletaset hinnata, sest nende suulise kõne osakaal oli nii aine- kui ka keeletundides äärmiselt väike. Vaba suhtluskeelt ei olnud kuulda isegi 9. ja 10. klassis. Küsimustele vastasid kas üksikud aktiivsemad õpilased või piirdus õpilaste kõne üksikute sõnadega. Pigem jääb õpilaste keeleoskus vaadeldud tundide põhjal ettenähtud tasemest madalamaks ehk õpilaste keeletase vastab vaid osaliselt õppekavas nõutule. Vaid üksikute õpilaste keeletase vastab vähemalt eesti keele kui teise keele keele-eesmärkidele. Õpetajate loodud õppekeskkond ei toeta võrdselt kõigi keele osaoskuste omandamist ning õpilased ei ole õppeprotsessis aktiivsed osalejad.

Järelevalve läbiviijatega vestelnud vanemate klasside õpilased said küsimustest aru ja vastasid eesti keeles. Nad rääkisid, et tahavad riigikeelt õppida, sest peavad seda vajalikuks ning tahavad teada, mis nende kodumaal toimub. Eesti keele õppimine neile raskusi ei valmista. Õpilaste sõnul õpivad nad riigikeelt tunnis ja eestikeelsetes ainetundides, mida võiks rohkem olla. Väljaspool kooli räägivad õpilased eesti keelt sugulaste ja sõpradega, kasutavad keelt tööl, muusikakoolis, tennis, Kaitseliidus, mõned kuulavad eestikeelseid raadiosaateid ja mõned vaatavad eestikeelseid teleprogramme. Õpilaste sõnul teeb riigikeele õppimise keeruliseks asjaolu, et eestikeelset infot on liiga vähe, oleks lihtsam, kui oleks rohkem riigikeelseid filme ja arvutimänge.

3.5. Lapsevanemad ja nõukogu liikmed olid samuti arvamusel, et eesti keelt on vaja õppida, kuid eestikeelse aineõppe suhtes olid arvamused erinevad: mõni leidis, lapsed peaksid alustama juba lasteaias, mõni arvas, et alles vanemates klassides. Selleks, et õpilased keele selgeks saaksid, oleks nende sõnul vaja eestikeelseid huviringe, sõpruskoole, tuleks käia eestikeelsetel väljasõitudel ja vaadata eestikeelseid filme.

3.6. Õpetajad rääkisid, et õpilased tahavad eesti keelt ja eesti keeles õppida. Õpetajate sõnul aitavad keelt õppida erinevad projektid, ekskursioonid ja õppekäigud. Õpetajad näevad, et abiks oleks ka eestikeelne sõpruskool, samuti eestikeelsed huviringid.

3.7. Direktori sõnul korraldatakse koolis keeleõpet toetavaid õppekavaväliseid üritusi, näiteks vabariigi aastapäeva paiku, advendiajal, kadri- ja mardipäeval. Koolis toimub eestikeelne luulekonkurss, korraldatakse eestikeelseid väljasõite ja ekskursioone. Lasnamäe filiaalis on pikapäevavõõru ajal eestikeelset huvitegevust: loodusring ja eesti kirjanduse ring. Suvel on laager, kus ekskursioonid ja väljasõidud on eesti keeles.

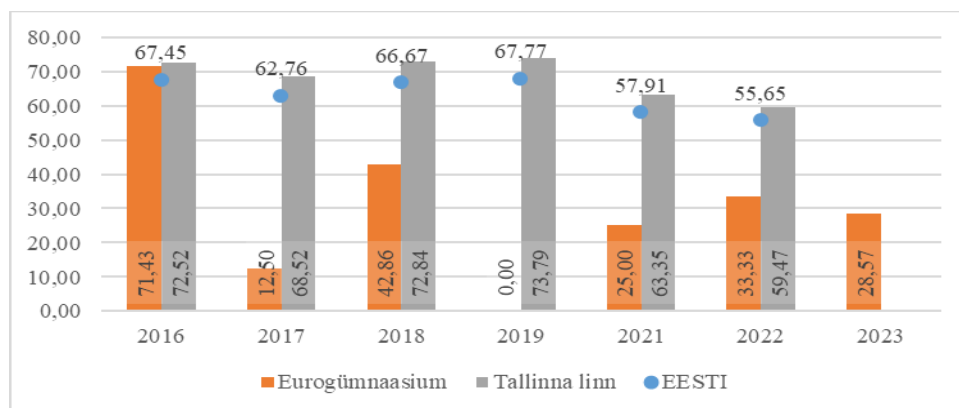
3.8. Ettepanekud direktorile

- 3.8.1. Soovitada õpetajatel seada tunnil aine-, keele- ja õpioskuste eesmärgid, et oleks selge, mida tunnis saavutada soovitakse.
- 3.8.2. Soovitada õpetajatel anda igas tunnis õpilastele vastavalt teemale vajalikud sõnad, väljendid, fraasid ja lausemallid ning harjutada suheldes neid kasutama.
- 3.8.3. Soovitada õpetajatel innustada õpilasi õpitaval teemal küsimusi esitama, arvamust avaldama ja vestlema, et rääkimisoskust arendada.
- 3.8.4. Soovitada õpetajatel kasutada erinevaid õpilaste aktiivset osalemist eeldavaid meetodilisi võtteid ning luua õpilastele tunnis võimalikult palju rääkimisvõimalusi.
- 3.8.5. Soovitada õpetajatel arendada võrdselt kõiki keele osaoskusi, nii kuulamis-, lugemis-, rääkimis- kui kirjutamisoskust, pöörates kõige suuremat tähelepanu rääkimist võimaldavatele ülesannetele.
- 3.8.6. Korraldada aine- ja eesti keele õpetajate koostööd, et lõimida erinevates õppeainetes õpitavat.
- 3.8.7. Leida võimalusi korraldada õpilastele veelgi enam eestikeelset õppekavavälisist tegevust, et nende keeleoskust arendada.

4. Eesti keele õppe tulemuslikkus

4.1. Kooli põhikooliosa õpilaste lõpueksamite tulemused on enamasti olnud Eesti ja Tallinna tulemustest madalamad.

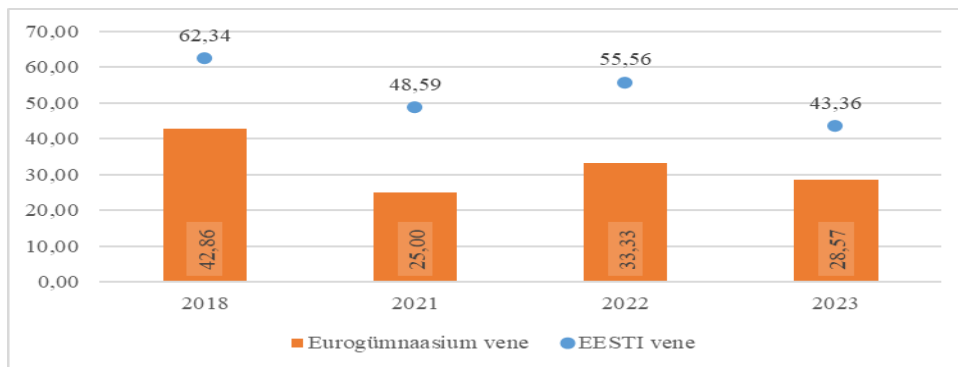
4.1.1. Põhikooli lõpetajate hulgas on eesti keeles B1 keeletaseme saavutanute osakaal olnud läbivalt madalam kui Eestis ja Tallinnas (joonis 3).

Joonis 3. Eesti keel teise keelena põhikooli lõpueksamil vähemalt B1-taseme saavutanute osakaal kokku, %.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

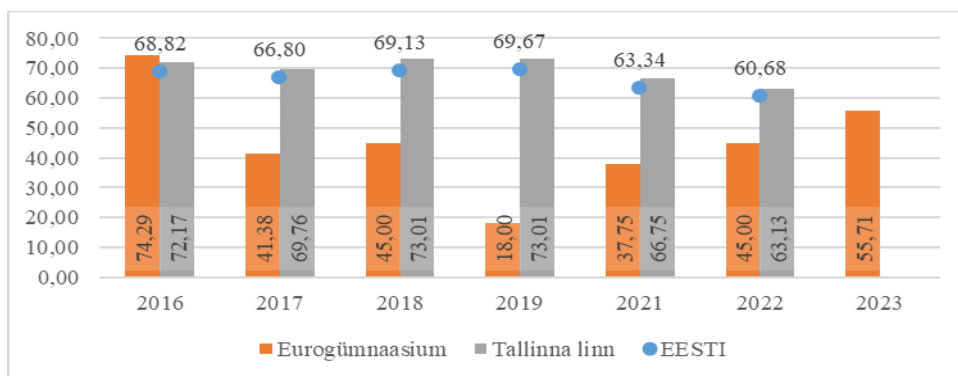
Vene õppekeeles põhikooli lõpetajatega võrreldes on kooli õpilaste eesti keel teise keelena põhikooli lõpueksamil B1 keeletaseme saavutanute osakaal olnud läbivalt oluliselt madalam kui vene õppekeeles Eestis keskmiselt (joonis 3.1).

Joonis 3.1. Eesti keel teise keelena põhikooli lõpueksamil vähemalt B1-taseme saavutanute osakaal kokku, % õppekeele lõikes.

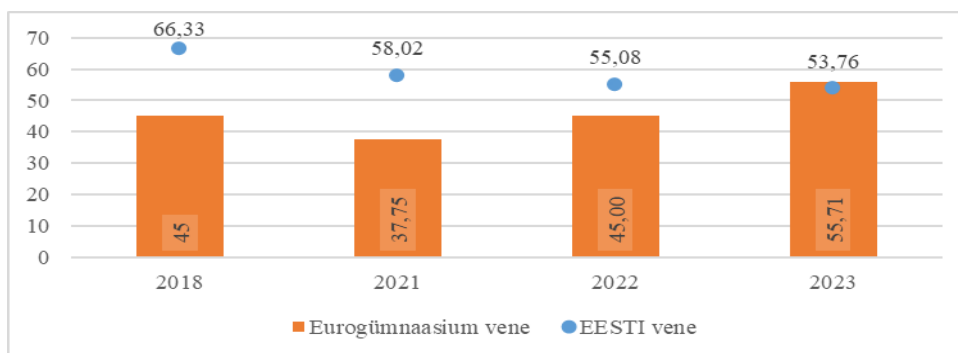
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Eesti keel teise keelena põhikooli lõpueksami keskmised tulemused on olnud enamikul viimastest aastatest, v.a 2016, madalamad kui Eestis ja Tallinnas (joonis 4). Võrreldes vene õppekeeles põhikooli lõpetajatega on tulemused olnud viimastel aastatel enamasti madalamad, 2023. aastal pisut kõrgemad (joonised 4.1).

Joonis 4. Lõpueksamite tulemused: eesti keel teise keelena kokku.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

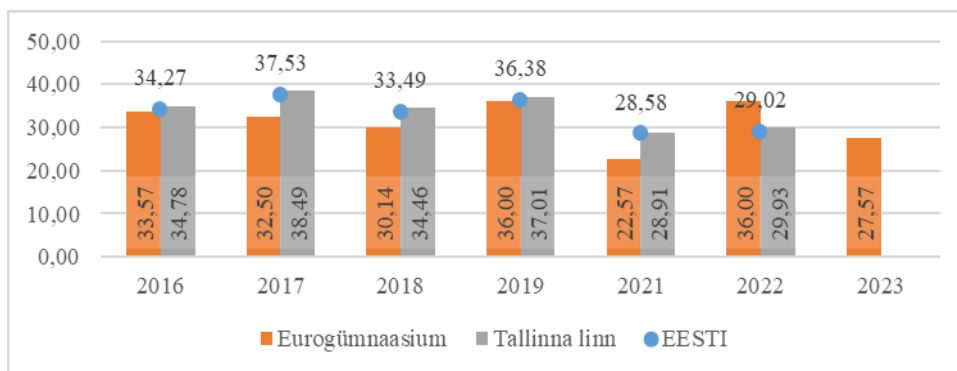

Joonis 4.1. Lõpueksamite tulemused: eesti keel teise keelena õppekeelte lõikes.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Eesti keele tunnid toimuvad mitmetel klassidel, ka I ja II kooliastmes, paaristundidena või on kaks tundi samal päeval. Seetõttu õpivad õpilased eesti keelt igal nädalal vaid mõnel koolipäeval. Soovitame kaaluda, kas niisugune töökorraldus tuleb keeleõppele kasuks.

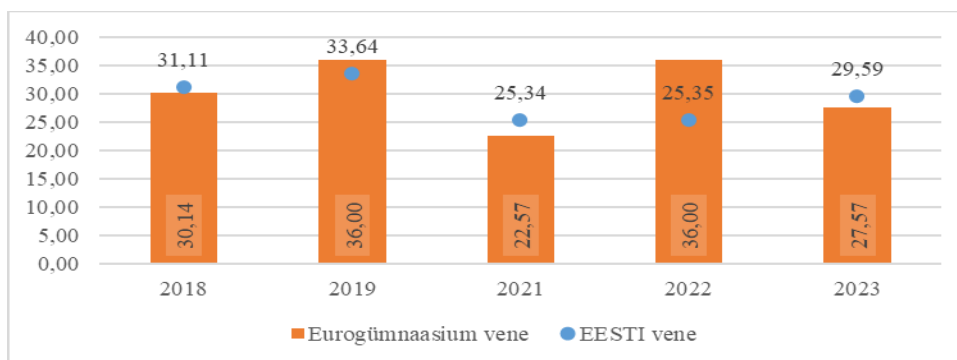
4.1.2. Põhikooli matemaatika lõpueksami keskmine tulemus on olnud üldiselt Eesti keskmisest madalam, mõnel aastal üsna Eesti keskmise sarnane ja ühel aastal veidi kõrgem (joonis 5).

Joonis 5. Lõpueksamite tulemused: matemaatika kokku.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

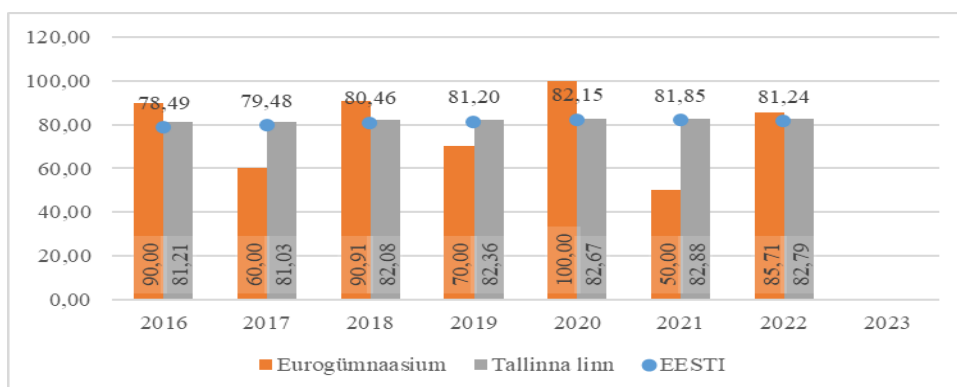
Vene õppekeeles põhikooli lõpetanute Eesti keskmise tulemusega võrreldes on kooli õpilaste matemaatikaeksami tulemused olnud mõnel aastal kõrgemad ja mõnel aastal madalamad. 2023. aasta tulemus on peaaegu keskmisel tasemel (joonis 5.1).

Joonis 5.1 Lõpueksamite tulemused: matemaatika õppekeelte lõikes.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

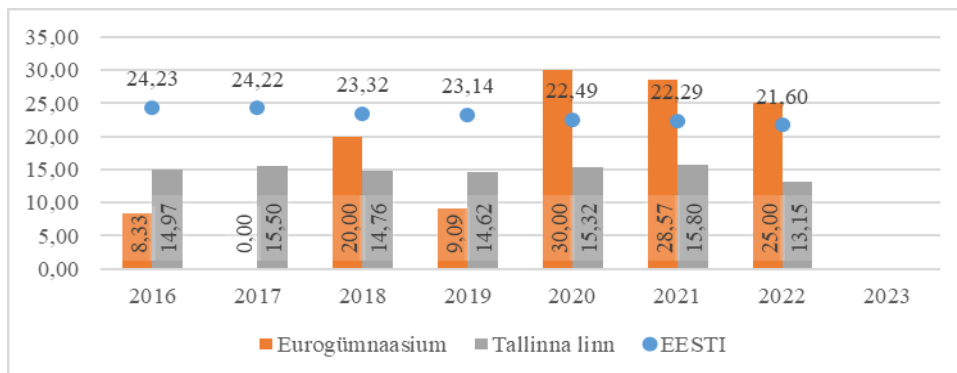
4.1.3. Keskkhariduse omandanute osakaal neli aastat pärast kooli lõpetamist on olnud mõnel aastal madalam ja mõnel aastal kõrgem kui Eestis keskmiselt (joonis 6).

Joonis 6. Keskkhariduse omandanute osakaal neli aastat pärast põhikooli lõpetamist, %.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

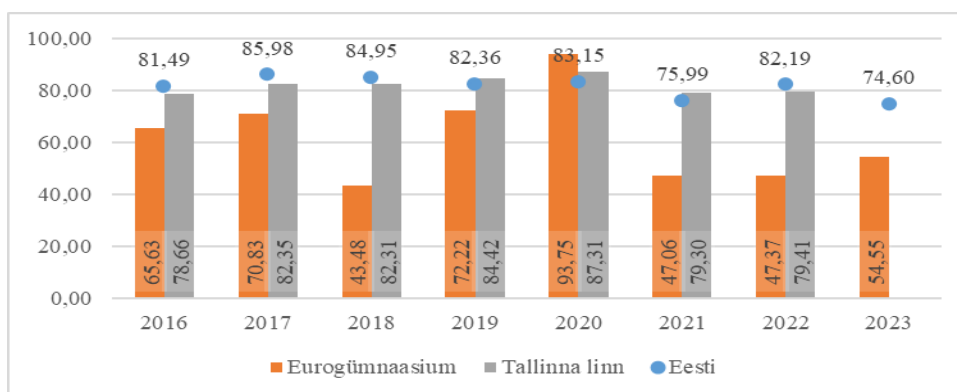
Kutsehariduse omandanute osakaal viis aastat pärast kooli lõpetamist on olnud viimastel aastatel Eesti vastavast näitajast kõrgem (joonis 7).

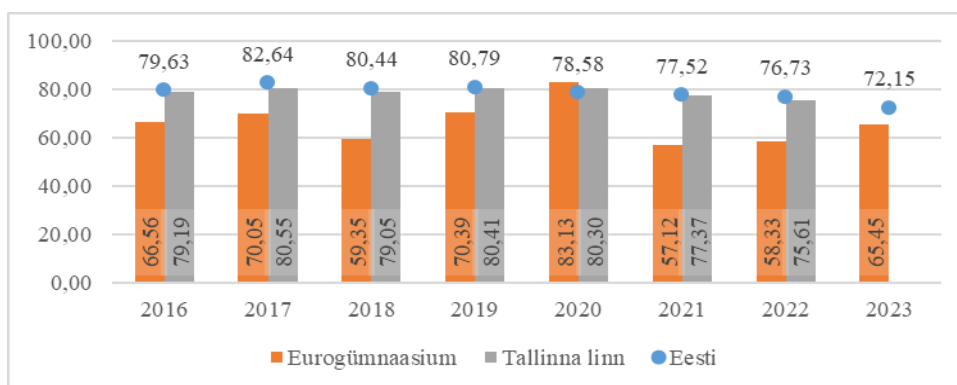
Joonis 7. Kutsealase hariduse omandanute osakaal viis aastat pärast põhikooli lõpetamist, %.
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

4.2. Gümnaasistide lõpuksamite tulemused on olnud enamasti Eesti ja Tallinna tulemustest madalamad.

4.2.1. Viimastel aastatel on eesti keele kui teise keele riigieksamil B2 keeletaseme saavutanud ligi pooled kooli lõpetajatest (joonis 8), keskmised tulemused on olnud nii Eesti kui Tallinna tulemustest nõrgemad (joonis 9). 2023. aastal saavutasid B2 keeletaseme vaid veidi enam kui pooled kooli lõpetajatest.

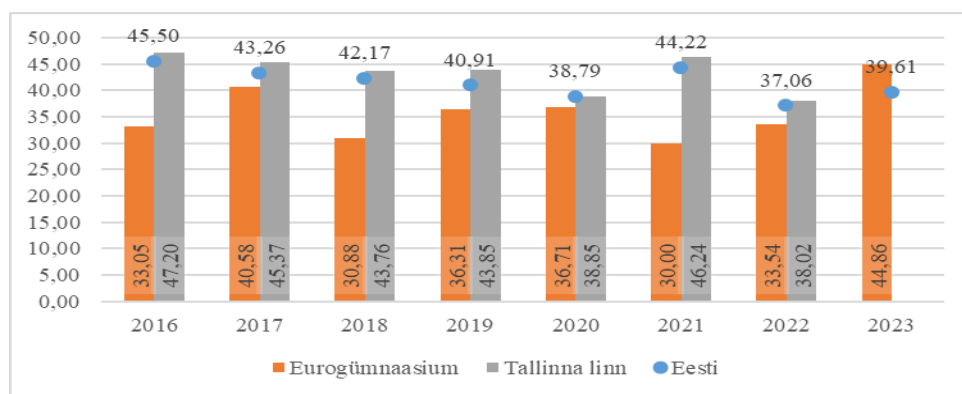
Joonis 8. Eesti keel teise keelena eksamil vähemalt B2-taseme saavutanute osakaal gümnaasiumi statsionaarses õppes, %.
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

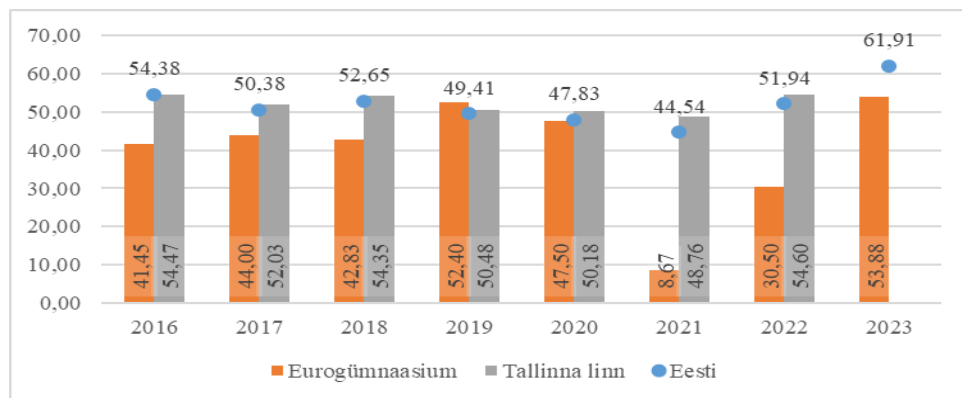
Joonis 9. Gümnaasiumihariduse omandanud noorte eesti keel teise keelena riigieksami keskmine tulemus.
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Ära kuulamisel väitsid direktor ja pidaja, et Eksamite Infosüsteemi (edaspidi EIS) andmetel on koolis eesti keele kui teise keele riigieksami tulemused olnud 2022. ja 2023. õppeaastal Eesti ja Tallinna keskmistest tulemustest paremad ning 2023. aastal on olnud kõrgem ka B2 keeletaseme saavutanute osakaal. Selgime, et EISis on arvestatud kõigi vastaval õppeaastal lõpetanute, näiteks ka mittestatsionaarses õppes ja kutseõppes lõpetanute tulemusi. Õiendist toodud Haridus- ja Teadusministeeriumi andmetes kajastuvad vaatlusalusel õppeaastal statsionaarses õppes gümnaasiumi lõpetanute keskmised tulemused, arvestatud on ka neid õpilasi, kes on sooritanud eksami varem. Juhime ähelepanu, et Eesti keskmine tulemus ei ole tingimata hea tulemus ning seda ei pea ainukeseks võrdlusaluseks võtma. Sihttasemeks peaks olema, et 100% gümnaasiumi lõpetajatest saavutab nõuetekohase B2 keeletaseme.

4.2.2. Kitsa ja laia matemaatika tulemused varieeruvad aastati, kuid üldiselt on need madalamad kui Eestis ja Tallinnas keskmiselt. Kitsa matemaatika eksami tulemus oli 2023. aastal, laia matemaatika eksami tulemus 2019. aastal Eesti keskmisest kõrgem (joonised 10 ja 11).

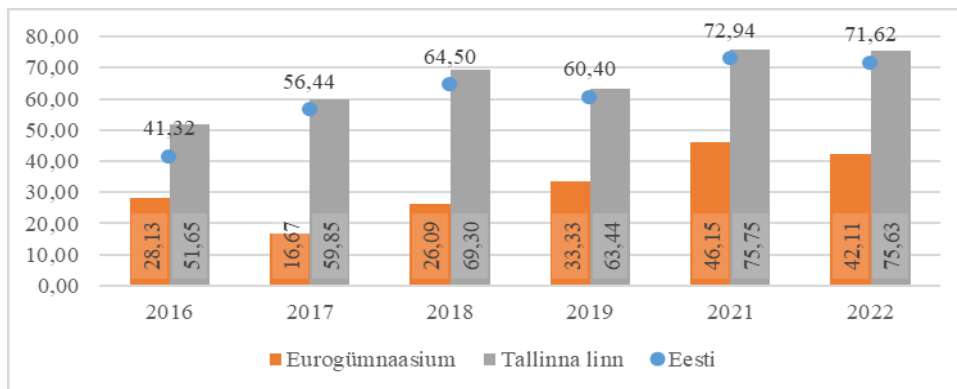

Joonis 10. Gümnaasiumihariduse omandanud noorte kitsa matemaatika riigieksami tulemus. Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Joonis 11. Gümnaasiumihariduse omandanud noorte laia matemaatika riigieksami tulemus. Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

4.2.3. Vähemalt ühes võõrkeeles B2 keeletaseme saavutanute osakaal on olnud nii Eesti kui Tallinna keskmisest oluliselt madalam (joonis 12). 2022. aastal saavutas vaid 42% kooli lõpetajatest ühes võõrkeeles B2 keeletaseme.

Joonis 12. Vähemalt ühes võõrkeeles B2-taseme saavutanud gümnaasiumi statsionaarse õppe lõpetajate osakaal, %.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

4.2.4. Õpilased lõpetavad koolis gümnaasiumiastme üldjuhul kahe aastaga. Soovitame analüüsida, kas sellega kaasnev töökoormus on õpilastele jõukohane või saavutaksid nad paremad õpitulemused juhul, kui õpiksid kolm aastat.

4.3. PGSi⁵⁸ kohaselt tuleb koolis teha sisehindamist, mis on pidev protsess ja mille eesmärk on tagada õpilaste arengut toetavad tingimused ja kooli järjepidev areng. Selleks tuleb selgitada välja kooli tugevused ja parendusvaldkonnad, millest lähtuvalt koostatakse kooli arengukava. Sisehindamisel tuleb analüüsida õppe- ja kasvatustegevust ja juhtimist ning hinnata nende tulemuslikkust. Järelevalves vaadeldi eelkõige, kuidas on hinnatud eesti keele õppe tulemuslikkust ning milliseid arendustegevusi eesti keele ja eestikeelsele õppele üleminekuks on kavandatud.

4.4. Koolis on olemas sisehindamise läbiviimise kord, direktor on selle oma käskkirjaga⁵⁹ kinnitanud. Dokumentis on kirjutatud, et sisehindamise eesmärgiks on tagada õpilaste arengut toetavad tingimused ja kooli järjepidev areng ning et selleks selgitatakse välja kooli tugevused ja parendusvaldkonnad⁶⁰; et sisehindamine on teadlikult juhitud ja kavandatud, süsteemne ning terviklik protsess, mille käigus toimub asutuse tegevuste analüüs ja tulemuslikkuse hindamine hindamiskriteeriumidest lähtuvalt⁶¹. Millised need hindamiskriteeriumid on ning milliste näitajate põhjal kooli tulemuslikkust hinnatakse, dokumentist ei selgu.

4.5. Kooli viimane sisehindamise aruanne valmis detsembris 2018. Dokumentis on kooli eripärana esitatud ennekõike paindlikku õppesüsteemi, mis on orienteeritud õpilaste individuaalsele õppetempole. Dokumentis on kirjutatud, et hinnatud perioodil oli õppe- ja kasvatustöös üheks eesmärgiks ka eestikeelsele õppele üleminek. Õppe- ja kasvatustöö tugevustena on esile toodud muu seas digitasemetööde läbiviimist, uute meetodite ja interaktiivsete õpikeskkondade kasutamist, õpilaste individuaalsust arvestavate õpivormide rakendamist, spetsiaalset järelevastamise süsteemi. Mis need uued meetodid on või mille poolest kooli järelevastamise süsteem erineb, dokumentist ei selgu. Parendusvaldkondadena nähakse vajadust analüüsida nõrgema õpiedukusega õpilaste ebaedu põhjuseid, rakendada rohkem õpilaste individuaalsust arvestavaid õpivorme, leida täiendavaid võimalusi õppekäike

⁵⁸ PGS, § 78 lg 1.

⁵⁹ Direktori 30.08.2018 käskkiri nr 1-2/02.

⁶⁰ Kooli sisehindamise kord, p 1.3.

⁶¹ Kooli sisehindamise kord, p 1.5.

korraldada, parandada põhikooli eesti keele ja matemaatika lõpueksamite tulemusi. Kuidas seda kõike konkreetselt tehakse, kirjutatud ei ole.

4.6. 2022/2023. õppeaasta õppekasvatustöö analüüs on ulatuslik dokument, milles on ära toodud õpilaste hinded, põhikooli lõpu- ja gümnaasiumi riigieksamite ning tasemetööde tulemused, rahuloluküsitluste vastused. Dokumendis on analüüsitud, miks need just niisugused on, on toodud välja näitajate oletatavad põhjused ja parendusvõimalused. Näiteks on toodud põhjuseks, miks õppekvaliteedi näitajad on tõusutrendis, mitmekesiste õppevormide rakendamine, sh aktiivõppemeetodite kasutamine, õuesõppetunnid, koolivälised õppekäigud, aktiivne osavõtt seminaridest ja projektidest. Positiivsena on mõjunud õpilaste aktiivne kaasamine eestikeelsetesse ülelinnalistesse üritustesse, näiteks temaatilistesse loengutesse, ainealastesse seminaridesse; samuti eestikeelsete külaliselektorite loengud. Samas on välja toodud, et eesti keel teise keelena eksami tulemus on riigi keskmisest veidi madalam, kuid eelmise õppeaasta tulemusest kõrgem. Kokkuvõttes on selgitatud, et tulemust võivad mõjutada õpilaste individuaalsed iseärasused ja raskused keeleõppel, samuti madal õpimotivatsioon.

Dokumendis on kirjutatud, et gümnaasistide head tulemused, näiteks riigieksamil, on seletatavad asjaoluga, et 10. ja 11. klassi tulevad motiveeritud õpilased, kes õpivad individuaalse õppekava alusel klassideta õppes, oskavad aega planeerida ja gümnaasiumi õppekavas sätestatud õpitulemused kahe õppeaastaga saavutada. Dokumendis väidetakse, et seda kinnitavad ka riigieksamite tulemused ning et õpilaste pühendumus õppimisele annab häid tulemusi. Õppekasvatustöö analüüsi põhjal said gümnaasistid aktiivselt osaleda riiklikel konkurssidel ning see mõjus keeleoskusele positiivselt.

4.7. Koolis on koostatud ka 2022/2023. õppeaasta sisehindamise lühikokkuvõtte, milles on esitatud valdkondade kaupa tugevused ja parendusvõimalused. Näiteks eestvedamise ja strateegilise juhtimise valdkonnas on parendusvõimalusena toodud eestikeelse õppe mahu suurendamine, õppe- ja kasvatustegevuse all on parendustegevuseks madala õpijõudlusega õpilaste ebaedu põhjuste analüüs, põhikooli matemaatika ja eesti keele eksamitulemuste parandamine.

4.8. PGSi⁶² kohaselt tuleb kooli järjepideva arengu tagamiseks koostada arengukava, milles määratakse kooli arengu eesmärgid ja põhisuunad.

4.9. Pidaja on kooli arengukava aastateks 2019–2026 kehtestanud⁶³. Dokument on väga üldsõnaline, näiteks on kirjutatud, et kooli arenguprintsiipideks on paranenud tegevusnäitajad, õppimist toetava õpikeskkonna arendamine ja kaasaegse õpetamise metoodika rakendamine, õpilaste individuaalsuse ja erinevate vajadustega arvestamine, õpilaste õpioskuste arendamine ja kaasaegsete õpetamisstrateegiate rakendamine õppeprotsessis, õpilaskonna paranenud õppeedukus, et üheks arengueesmärgiks on õppija läbimõeldud ja tulemuslik individuaalne arendamine⁶⁴. Millal ja kuidas need printsiibid ja eesmärgid saavutatakse või mida selleks tehakse, arengukavast ei selgu. Konkreetseid tegevusi ja tähtaegu esitatud ei ole. Eesti keele ja eestikeelse õppega seotud eesmärgid püstitatud ei ole. Kui puuduvad konkreetsed mõõdetavad indikaatorid ja kindlad tähtajad, on keeruline eesmärkide täitmist või täitmata jätmist hinnata.

⁶² PGS, § 67 lg 1.

⁶³ MITTETULUNDUSÜHINGU TEEVIIT EUROKOOL 31.01.2019 juhatuse otsus nr 2.

⁶⁴ Arengukava, p 3.

4.10. Õppeaasta üldtööplaani on dokument⁶⁵, milles määratletakse kooli ühe õppeaasta tegevuskava, lähtudes kooli arengukavast ja õppekavast, õppeaasta üldeesmärkidest ja eelmise aasta töö kokkuvõttest. Üldtööplaani tuleb vormistada alapunktideni vastavalt tegevusvaldkondadele. Igas alapunktis tuleb määratleda ülesanded, tegevused, vastutajad ja tähtsused⁶⁶. Üldtööplaani peab õppenõukogu kinnitama⁶⁷ iga õppeaasta alguseks.

4.11. Kooli üldtööplaani kinnitas õppenõukogu õigeaegselt⁶⁸. Dokumendi põhjal on kooli eesmärkide seas toetava õpikeskkonna loomine, heade tulemuste saavutamine ja nende hoidmine, sealjuures on prioriteetne eestikeelsele õppel. 2023/2024. õppeaastal on üks prioriteetne tegevus õppija individuaalsuse arendamine, selleks plaanitakse õpiabisüsteemi kontrollida ja analüüsida, rakendades erinevaid tegevusi õpilaste õpijõudluse tagamiseks, mis on uue õppekava rakendamise edu, sh eestikeelsele õppele ülemineku eelduseks.

Üldtööplaani selgub, et põhikoolis planeeriti eestikeelsete õppeainete mahtu suurendada (muusikaõpetus 1L, 2L, 3L, 4L, 5L, 6L, kehaline kasvatus 5.b, 6.L, inimeseõpetus 2.a ja 3.a, kõik õppeained 1.a.). Direktori sõnul õppis 1.a käesoleva õppeaasta sügisel kõiki õppeaineid eesti keeles, kuid siis õpetaja lahkus ning edasi õpib see klass vene keeles, eestikeelsed on vaid loodusõpetus ja muusika. Ülejäänud klassid õpivad üldtööplaanis planeeritud alusel, gümnaasiumiastmes on uued eestikeelsed valikained „Tekstide kirjutamine eesti keeles“, „Kõne ja väitlus“, „Inimene kaasaegses ühiskonnas“.

Üldtööplaani põhjal on personali juhtimise valdkonnas prioriteetne suunatud eestikeelsele õppele ülemineku ja Eesti kultuuri väärtustamisele, soovatakse palgata kvalifitseeritud õpetajaid, ka eesti keele kui teise keelena õpetaja, ning olemasolevatele õpetajatele lõimitud aine ja keeleõppe (edaspidi *LAK-õpe*), eestikeelse aineõppe ning eesti keele kursusi korraldada. Kavas on ka eestikeelsele õppele ülemineku tegevuskava koostada. Lisaks planeeritakse üldtööplaanis mitmeid eestikeelseid õppekava toetavaid tegevusi õpilastele.

EHISE andmetel⁶⁹ võeti jaanuaris tööle uus eesti keele õpetaja, kes oskab riigikeelt C1-tasemel. Direktori sõnul toimus detsembrikuus õpetajate väljasõiduga koolitus teemal „Ümbritsev kultuuri- ja ajalooline keskkond kui väärtus“. Õpetajad osalesid LAK-õppe ja eesti keele koolitustel, õpilased võtsid osa eestikeelsetest programmidest ja projektidest, neile korraldati eestikeelseid muuseumitunde ja ekskursioone, toimus mitmeid eestikeelseid üritusi, näiteks korraldati eestikeelne etlemiskonkurss, millest võtsid osa ka naaberkoolide esindajad. Kooli Lasnamäe filiaalis tegutses pikapäevarühm, mille ajal töötasid eestikeelsed ringid.

Üldtööplaanis on planeeritud ka sisekontrolli-alased tegevused, näiteks tunnivaatlused, õpetajate töökavade ja e-päevikute kontrollimine, madala õpijõudlusega õpilaste ebaedu põhjuste analüüsimine, individuaalne lähenemine. Üks eesmärki oli põhikooli eesti keele ja matemaatika lõpueksamite tulemusi parandada. Õpetajate sõnul on õppealajuhataja ja direktor õppeaasta jooksul mitmel korral nende tunde vaadelnud, seejärel analüüsinud ja soovitusi

⁶⁵ Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 4.

⁶⁶ Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 5 lg 1.

⁶⁷ Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 2 p 2.

⁶⁸ Õppenõukogu 31.08.2023 koosoleku protokoll nr 5.

⁶⁹ EHIS, väljaõte 07.05.2024.

andnud. Lisaks toimusid koolis näidistunnid. Direktori sõnul kontrollib õpetajate tööd õppealajuhataja.

Kui arengukava on väga üldsõnaline, siis 2023/2024. õppeaasta üldtööplaani on põhjalik ja konkreetne dokument, milles planneritud tegevustest oli järelvalvemenetluse ajaks suurem osa läbi viidud.

4.12. Ettepanekud direktorile

- 4.12.1. Kaaluda, kas koostada tunniplaan nii, et päevas on kaks eesti keele (paaris)tundi, või hajutada eesti keele tunde erinevatele koolipäevadele, et õpilased riigikeelega rohkem kokku puutuksid.
- 4.12.2. Kaaluda, kas kahe aastaga gümnaasiumiastme lõpetamine on õpilastele jõukohane, kas nad suudaksid juhul, kui õpiksid gümnaasiumis kolm aastat, oma õpitulemusi parandada.
- 4.12.3. Täiendada sisehindamise korda ja täpsustada, milliste hindamiskriteeriumite ja näitajate alusel kooli tulemuslikkust hinnatakse.
- 4.12.4. Õpilaste, vanemate ja õpetajate rahuloluküsitlustel uurida eesti keele ja eestikeelse õppimise ning õpimotivatsiooniga seonduva kohta, et saada analüüsiks erinevaid andmeid ning kooli tugevused ja paremusvaldkonnad paremini välja selgitada.
- 4.12.5. Seada arengukavas konkreetsed sihid, mõõdikud ja indikaatorid, mida mingi tegevusega saavutada tahetakse, et oleks lihtsam mõõta, kas ja kuivõrd eesmärgid täidetud said.
- 4.12.6. Seada arengukava eesmärkide saavutamiseks kindlad tähtajad, et oleks võimalik arengukava ajalist täitmist hinnata.